

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 73 Ekim 2020 & Volume: 13 Issue: 73 October 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

GÜZEL SANATLAR LİSESİ KEMAN EĞİTİMİ SÜRECİNDE YAŞANAN SORUNLARA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ* INSTRUCTORS' IDEAS REGARDING THE ISSUES EXPERIENCED DURING FINE ARTS HIGH SCHOOL VIOLIN EDUCATION

Gamze KOLBAŞI**

Damla BULUT***

Öz

Araştırmanın amacı, Güzel Sanatlar Liselerinde (GSL) eğitim veren keman öğretmenlerinin karşılaştıkları mesleki problemleri belirlemek ve bu problemleri yönetmelik, giriş sınavı, öğretim programı, ders kitapları, yardımcı kaynaklar, öğrenci, öğretmen, yönetici, veli, ders saati, araç gereçler, fiziki şartlar ve diğer dersler açısından incelemektir. Araştırma tarama modelinde, betimsel nitelikte bir alan çalışmasıdır. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki GSL; örneklemini ise 2019-2020 eğitim-öğretim yılında 7 coğrafi bölgeden rastlamsal yöntemlerle belirlenmiş Siirt Takasbank, Gaziantep Ticaret Odası, Samsun İlkadım, Giresun, Van, Erzurum Yakutiye, Konya Çimento, Ankara, Kocaeli/Başiskele, Ayvalık Sebahat Cihan, Kütahya Ahmet Yakupoğlu, İzmir Ümran Baradan, Aydın Yüksel Yalova, Mersin Nevit Kodallı, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Kahramanmaraş GSL'de eğitim veren 19 keman öğretmeni oluşturmuştur. Araştırma bulguları doğrultusunda GSL'de eğitim veren keman öğretmenlerinin çoğunlukla; yönetmelik, ders kitapları, veli, ders saati ve araç gereç kaynaklı sorun yaşadıkları; giriş sınavları, öğretim programı, yardımcı kaynaklar, öğretmen, yönetici, fiziki şartlar ve diğer dersler kaynaklı sorun yaşamadıkları; tamamının ise öğrenci kaynaklı sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yönetmelikten dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin; bireysel derslerin tek öğrenci ile yapılmaması (ders içinde birden fazla öğrenci olması), ders kitaplarından dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin; ellerinde bulunan ders kitaplarının içeriğinin yeterli olmaması, velilerden dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin; velilerin öğrencinin okul içi durumuyla yeterince ilgilenmemesi, okul toplantılarını ciddiye almaması ve disiplinsiz çocuk yetiştirilmesi, ders saatinden dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin; haftalık bireysel çalgı dersi için ders saatinin yetersiz kalması, araç gereçlerden dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin ise maddi yetersizlikten alınamayan enstrümanlar, alınan enstrümanların kalitesiz ve akort tutmamasının, öğrenciden dolayı ortaya çıkan başlıca problemlerin ise; GSL'ye gelen öğrencilerin yüksek diploma puanlarının olmaması ve hazırbulunuşluklarının eksik olmasının geldiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Güzel Sanatlar Lisesi, Keman Eğitimi, Keman Öğretmeni, Bireysel Çalgı Eğitimi, Mesleki Sorun.

Abstract

The purpose of the research is to determine professional problems confronted by violin instructors educating in Fine Arts High Schools and to examine these problems in terms of regulations, entrance exams, curriculum, course book, study aids, students, instructors, school principal, parents, lesson hour, tools and materials, physical conditions and other lessons. The research is a field work having descriptive quality in scan model. Fine Arts High Schools in Turkey comprised the population of the research; 19 violin instructors, educating in Siirt Takasbank, Gaziantep Ticaret Odası, Samsun İlkadım, Giresun, Van, Erzurum Yakutiye, Konya Çimento, Ankara, Kocaeli Başiskele, Ayvalık Sebahat Cihan, Kütahya Ahmet Yakupoğlu, İzmir Ümran Baradan, Aydın Yüksel Yalova, Mersin Nevit Kodallı, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası, Kahramanmaraş Fine Arts High Schools, determined with random methods from 7 regions in 2019-2020 Academic year comprised the sampling of the research. As a result of the research it was concluded that the Professional problems confronted by violin instructors educating in Fine Arts High Schools arose because of regulations, entrance

* Bu araştırma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde tamamladığı yüksek lisans tezinden hareketle oluşturulmuştur.

** Müzik Öğretmeni, Abdi İpekçi Ortaokulu, Hatay

*** Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD, Orcid : <https://orcid.org/0000-0002-7565-7571>

exams, curriculum, course book, study aids, students, instructors, school principal, parents, lesson hour, tools and materials, physical conditions and other lessons. In line with the research findings, most of the violin teachers who teach at GSL; they had problems with regulations, course books, parents, course hours and equipment; they do not experience any problems related to entrance exams, curriculum, auxiliary resources, teachers, administrators, physical conditions and other courses; all of them have been found to have student-related problems. The main problems arising from the regulations of teachers; individual lessons are not held with a single student (having more than one student in a class), the main problems arising from the course books; insufficient content of the course books they have, the main problems arising from parents; parents not paying enough attention to the in-school situation of the student, not taking school meetings seriously and raising children without discipline, the main problems arising from the lesson time; Insufficient course hours for weekly individual instrument lessons, the main problems arising from the equipment are the instruments that cannot be taken due to financial insufficiency, the poor quality of the instruments purchased and the lack of tuning, the main problems arising from the student are; It has been concluded that the students coming to GSL do not have high diploma scores and their readiness is lacking.

Keywords: Fine Arts High School, Violin Training, Violin Teacher, Individual Instrument Training, Professional Problem.

I. GİRİŞ

Eğitim, belli bir bilim dalında, belli konu üzerinde yetiştirme, geliştirme ve beceri kazandırma sürecidir. Bu süreçte her eğitimin temel hedefi bireylere bilgi kazandırmak ve kazandırılan bilginin birey tarafından uygulamaya geçirilmesini sağlamaktır. Çünkü insan bu süreç içerisinde kendini yenilemek ve daima ileriye gitmek ister (Özan & Demirli, 2012, s. 2). İnsanın bu beklentisini hayatına aktarılabilmesinde öne çıkan eğitimlerin başında sanat eğitimi gelmektedir.

Sanat eğitimi, kişinin hislerini, düşündüklerini, bakış açılarını, algıladıklarını, yaratıcılıklarını oluşturdukları eserlerle, yapılarla ifade etmek, kendini bu sayede anlatabilme amacıyla olan bir eğitimidir. Bu eğitim, sanatçıyı ve sanat eğitimcisini yetiştirmeyi amaçlayan mesleki eğitim-öğretim amacındadır. Sanat eğitiminin temelinde, sanat içi etkinlikler ve sanatsal etkileşimler sayesinde kişilerin yaratıcılığının, zevklerinin geliştirilmesi bulunmaktadır (Uçan, 2005, s. 40). Dolayısıyla bu eğitim erken yaşta verilmelidir. Bu eğitimi zamanında alamayan bireyin insanlara, doğaya, kültürene karşı duyarlılığı, farklı düşüncelere ve farklı kültürlerle karşı saygı vb. davranışlara sahip olamamasına sebep olabilir (Gürsu, 2017). Sanat eğitiminin birçok kolları içerisinde müzik her insanın daha doğmadan hayatının içine işlemiş bir olgu olması sebebiyle önemlidir.

Müzik, seneler içinde insanlarla birlikte evrim geçirerek, çoğalarak, yenilenerek bugünkü halini almıştır. İnsanlığın ilk çağlarına baktığımızda birbirleriyle iletişim kurup anlaşma yolu olarak müziği kullandıklarını görebiliriz. Günümüzde müziğin insanlığa kattıkları ise insanın kendini açıklayabilmesi, yaratıcılığını gösterebilmesi, kişisel zevklerinin gelişmesi, öz benliğinin ortaya çıkması, sosyal becerilere sahip olunması gibi yararlarıdır. Bu yararların etkin bir şekilde kullanılabilmesinde ise devreye müzik eğitiminin girmesi gereklidir.

Müzik eğitimi, bireyin yaratıcılığını ortaya çıkarma, beğeni duygusunu geliştirme, bir çalgıya hâkim olması, sesini doğru kullanabilmesi, işitme becerisinin gelişimini sağlamak gibi özellikleri kavratmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda da temel yönelimi ve içeriği bakımından genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi olmak üzere üç türe ayrılır. Söz konusu türler içerisinde mesleki müzik eğitimi, müziği kendine meslek olarak seçmiş, yeterli bir biçimde müzik yeteneğine sahip olan, müzik konusunda istekli, planlı, kurallı ve azimli şekilde ilerleyen kişileri eğitmek, geliştirmek, onlardan birer sanatçı, eğitimci ortaya çıkartmak amacıyla olduğundan diğer türlerden ayrılır (Uçan, 2005, s. 32-33) ve daha profesyonel bir kimliğe bürünür.

Türkiye’de mesleki müzik eğitiminin ortaöğretim düzeyinde belirginleşmeye başladığı kurumlar olarak karşımıza Konservatuarlar ve Güzel Sanatlar Liseleri (GSL) çıkmaktadır. Bu kurumlar içerisinde GSL, belirli yeteneklere sahip olan öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda eğitim- öğretim almaları, özel beceri gerektiren sınavlara hazırlıklı olmaları, alanlarında yenilikçi, üretici bireyler olmaları amacıyla kurulmuştur (MEB, 2009). İlk GSL 1989’da İstanbul şehrinde Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi adı altında açılmıştır.

GSL’de verilen mesleki eğitimin kapsamını teori eğitimi, koro (çok sesli, halk ve sanat müziği), bireysel ses dersi, müzik tarihi (Türk-Batı), bilişim destekli müzik, müzik kültürü ve çalgı dersleri oluşturmaktadır. Çalgı dersleri ile öğrencilerin; var olan yeteneklerini geliştirmesi, farklı bakış açıları kazanması, yorum becerisinin gelişmesi, özgün ürünler ortaya çıkarabilmesi, toplu müzik yapabile

becerisi kazanması, düzenli çalışma ritüeline sahip olmaları amaçlandığından (Öz, 2001) okula giren her öğrenci çalgı eğitimi görmektedir, çalgı eğitimi; mesleki müzik eğitiminin yapı taşı olarak gösterilir ve GSL’de önemli bir yere sahiptir (Saraç, 1992). Dolayısıyla hayatını müzikle devam ettirecek kişiler, çalgısı sayesinde kazandığı birikimlerle müziği giderek öğrenmekte ve bu sayede yetenek düzeyinin ilerlediğinin farkına vararak çevreyle olan iletişimde de artılara sahip olmaktadır (Uslu, 1996).

Bu niteliklere sahip bir çalgı eğitimi çalgıda belirli bir düzeye ulaşabilmek için sistemli bir şekilde saatlerce çalışmak gerekir. Düzenli çalışan birey çalgısında istediği seviyeye ulaşabilecek, var olan müzik ve eser bilgisinin üstüne ekleyerek ileriki meslek hayatına büyük katkılar sağlamış olacaktır (Albu, 2001). Dolayısıyla çalgı eğitimi olmadan yapılan müzik eğitiminin sağlam ve tutarlı olabileceği söylenemez.

Ülkemizde çalgı eğitimi kapsamında keman, viyola, çello, piyano, yan flüt, gitar, bağlama çalgılarının eğitimi verilmektedir. Bu çalgıların arasında keman, insan sesine çok yakın bir sese sahip olması, kullanım alanının daha geniş olması, geniş bir ses aralığına sahip olması ve böylelikle kimi zaman solo, kimi zaman eşlik, kimi zaman ise orkestra çalgısı olması (Uslu, 2012), hafif ve taşınması kolay bir çalgı olması ve başlangıç keman eğitimi düzeyine yönelik olarak edinilebilecek kemanların uygun fiyatta olması sebepleriyle büyük ve önemli bir yere sahiptir.

Keman çalmak belli hedefler ve tekniklerle ses üretim hareketidir. Çalgısı keman olan öğrencinin fiziksel şartları uygun, müziksel becerisine sahip ve teknik konulara hâkim olması gerekir (Öztoprak, Tan, & Özkasap, 2004). Bu yüzden keman eğitiminin öğrenci ve öğretmenin program dahilinde uygun ortamlarda gerekli olan ilkelere uygun olarak çalışması gerekmektedir.

Bu ilkeler:

- 1) Keman tutuşunun düzgün olması,
- 2) Fiziksel pozisyonun düzgün olması,
- 3) Kemanın sesinin kaliteli ve özgün olması,
- 4) Kemandan çıkarılan seslerin temiz olması (Schleuter,1997) şeklinde sıralanabilir.

Bu sebepler göz önüne alındığında öğrenciye keman eğitiminde birçok davranış açıklanmalı, özenle gösterilmeli, öğrencinin algı ve beceri yeteneğine uygun bir öğretim modeli geliştirilmelidir. Böylelikle keman eğitimi alan GSL öğrencileri söz konusu eğitimi sağlam temeller üzerine kurup, meslek hayatlarında aldıkları bu eğitimlerini profesyonel olarak devam ettirebilirler. Dolayısıyla GSL öğrencilerinin bu süreçte alacakları keman eğitimleri mesleki keman eğitimlerinin temelidir ve nitelikli olması gerekmektedir. Bu bağlamda GSL’inde keman eğitimi veren öğretmenlerin de nitelikli bir keman eğitim almış ve keman eğitimi konusunda yetkinliğe ulaşmış olmaları beklenmektedir. Bunun yanında GSL’de eğitim veren keman öğretmenlerinin psikolojik, çevresel, nicelik-nitelik vb. açılardan da uygun ortamlarla karşılaşmaları ve bu gibi nedenler ile yaşadıkları sorunların tespit edilip giderilmesi onların sürdüreceği keman eğitimi süreçlerine de olumlu olarak yansiyacaktır.

Bu görüşler doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “GSL Keman Eğitimi Sürecinde Yaşanan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri Nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Araştırmada ana probleme bağlı şekilde aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1. GSL keman öğretmenlerinin keman öğretiminde sorun yaşadıkları boyutlar nelerdir?
2. GSL keman öğretmenlerinin keman öğretiminde sorun yaşadıkları boyutlara ilişkin görüşleri nelerdir?

1.1 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, GSL görev yapan keman öğretmenlerinin yaşadıkları mesleki sorunlarını belirlemek ve bu sorunları yönetmelik, öğretim programı, giriş sınavları, fiziki şartlar, araç ve gereçler, ders kitapları, yardımcı kaynaklar, yönetici, öğretmen, öğrenci, veli, diğer dersler boyutlarında incelemektir.

II. YÖNTEM

2.1 Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde, betimsel nitelikte bir alan araştırmasıdır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar,1999). Araştırmada GSL’inde görev alan keman öğretmenlerinin karşılaştığı mesleki sorunların neler olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmadaki öğretmenler, kendi koşulları içinde ele alınmış ve var olan durum herhangi bir değişime tabii tutulmadan olduğu gibi ortaya konulmuştur.

2.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren GSL’nin keman öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini 2019-2020 eğitim öğretimi içerisindeki 7 coğrafi bölgeden rastlamsal şekilde belirlenmiş Van, Mamak Mimarsinan, Kocaeli, Samsun İlkadım, Mersin Nevit Kodallı, Erzurum Yakutiye, Giresun, Konya, Gaziantep Ticaret Odası, İzmir Ümran Baradan, Kahramanmaraş, Antalya ATSO, Ayvalık Sebahat Şişman, Kütahya Ahmet Yakupoğlu, Siirt Takasbank, Aydın Yüksel Yalova müzik bölümünde görev yapan 19 öğretmenden oluşmaktadır.

2.3 Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada uzman görüşleri doğrultusunda veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm 8 maddeden oluşan kişisel bilgiler bölümü, ikinci bölüm ise 14 maddeden oluşan sorunlara ilişkin sorulardan oluşmaktadır.

GSL’nde görev yapan keman öğretmenlerinin keman eğitimi sürecinde yaşadıkları sorunların tespit edilmesine yönelik aktarılan sorulara verilen cevaplar yazılı olarak alınmıştır ve bu cevaplar ayrı ayrı incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmıştır. Anlam bakımında aynı olan cevaplar aynı kavram altında toplanmıştır ve birlikte kategorize edilerek incelenmiştir.

III. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayanarak yapılan yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Örneklemdaki Öğretmenlerin GSL Keman Eğitimi Sürecinde Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri

Yönetmelik Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	13	68,4
Hayır	6	31,6
Giriş Sınavı Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	4	21,1
Hayır	15	78,9
Öğretim Programı Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	9	47,4
Hayır	10	52,6
Ders Kitapları Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	12	63,2
Hayır	7	36,8
Yardımcı Kaynaklarla Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	5	26,3
Hayır	14	73,7
Öğrenci Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	19	100,0
Hayır	0	0
Öğretmen Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	7	36,8
Hayır	12	63,2
Yönetici Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	3	15,8
Hayır	16	84,2
Veli Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	10	52,6
Hayır	9	47,4
Ders Saati Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	17	89,5
Hayır	2	10,5
Araç Gereç Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	11	57,9
Hayır	8	42,1
Fiziki Şartlar Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	5	26,3
Hayır	14	73,7
Diğer Dersler Kaynaklı Sorun Yaşama Durumları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Evet	1	5,3
Hayır	18	94,7

Tablo 1’de yer alan bulgular doğrultusunda örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin çoğunlukla; yönetmelik, ders kitapları, veli, ders saati ve araç gereç kaynaklı sorun yaşadıkları; giriş sınavları, öğretim programı, yardımcı kaynaklar, öğretmen, yönetici, fiziki şartlar ve diğer dersler kaynaklı sorun yaşamadıkları; tamamının ise öğrenci kaynaklı sorun yaşadıkları görülmektedir. Bu sorunlara yönelik görüşler Tablo 2, 3, 4, 5, 6 ve 7’de verilmiştir.

Tablo 2. Örneklemdeki Öğretmenlerin Yönetmelik Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Yönetmelik Kaynaklı Sorunlar	Bireysel saatinde sınıfta bulunan öğrenci sayısının fazlalığı	Ö (2, 3, 4, 8, 10, 13, 14, 17, 19)	9	47,4
	Çalgı ders saatinin yetersiz olması	Ö (8, 9, 10, 13, 18, 19)	6	31,6
	Müfredat öğrenciler arasındaki seviye farkında dikkat etmiyor	Ö (5, 14, 19)	3	15,8
	Meslek liselerine bağlanıldığı için güzel sanatlar liselerine ait bir yönetmeliğin olmaması	Ö (2, 16)	2	10,5

Tablo 2’de çalışmaya katılan öğretmenlerin yönetmelik kaynaklı sorunlara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö2: “40 dakikalık derste 4 öğrenci ilke ders yapmak zorunda kaldığım dersler oluyor. 1 saat 1 öğrenciye yetmezken her öğrenciyle 10’ar dakika ders yaptığımız okullarda öğrencilerin çalgılarında gelişim göstermelerini bekliyoruz. Yönetmelikte de derste en az 2 kişi yazıyor.”

Ö13: “Öğrenci sayısı ile ilgili problem yaşıyorum. Bir ders saatinde (40 dakika) en az 3 öğrenciyle ders yapıyorum. Eğitimin kalitesi asla yükselmiyor gittikçe düşüyor. Ders kitaplarında da yetersiz etütler var.”

Ö16: “Önceden Güzel Sanatlar Liselerine ait bir yönetmelik vardı ve işlevseldi artık yok. Şimdi Meslek Liselerine bağlandık tam bir facia yaşıyoruz.”

Tablo 2’de yer alan görüşler çerçevesinde; keman öğretmenlerinin bireysel çalgı dersi saatinde öğrenci sayısının fazla olmasının birden fazla olması yönetmelik kaynaklı önde gelen sorun olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Örneklemdeki Öğretmenlerin Ders Kitabı Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ders Kitabı Kaynaklı Sorunlar	Konu dağılımında, etüt ve eserlerde eksiklik var, İçerik olarak yeterli değil	Ö (2, 4, 5, 8, 9, 13, 17, 19)	8	42,1
	Her öğrencinin seviyesine uygun değil, düzey atlamaları orantısız şekilde	Ö (2, 3, 5, 9, 10, 16, 18)	7	36,8

Tablo 3’te çalışmaya katılan öğretmenlerin ders kitabı kaynaklı sorunlara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö2: “Her öğrencinin çalgıda ilerleme düzeyi farklıdır ve kaynak kitapların buna uygun olduğunu düşünmüyorum. Kimine zor gelirken kimine de kolay gelen kitaplarla pek yol alamıyoruz.”

Ö3: “Ders kitapları öğretim programlarına uygun olarak hazırlanmaktadır. Öğretim programı ve ders saati uyumsuzluğu sebebiyle kitaplar tüm öğrencileri hedef alabilecek ve süreye uygun örnekler barındırabilecek durumda değildir. Bununla birlikte farklı seviyelerdeki öğrenciler ile yardımcı kaynaklara ihtiyaç duyulmaktadır.”

Ö18: “Konu işlenişinde örnek etütler ve eserler yetersiz, yeterli repertuar yok.”

Tablo 3’te yer alan görüşler çerçevesinde; ders kitaplarında konu dağılımının, etüt ve eser eksikliklerinin ve içeriğinin yetersiz olmasının ders kitabı kaynaklı önde gelen sorunu olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Örneklemdeki Öğretmenlerin Öğrenci Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Öğrenci Kaynaklı Sorunlar	Dersleri ciddiye almama, ilgisizlik, derse devamsızlık, Enstrümana zaman ayırmama, Enstrümanı derse getirmeme, Akademik ve teknik konulara gereken zamanı ayırmama	Ö (2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 17, 18, 19)	13	68,4
	Gelen öğrencilerin mezun oldukları puanların düşük olması, Hazırbulunuşluk eksikliği	Ö (1, 6, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 18)	10	52,6
	Parmak yapıları ve vücut yapılarından kaynaklanan sorunlar	Ö (11, 12)	2	10,5

Tablo 4'te çalışmaya katılan öğretmenlerin öğrenci kaynaklı sorunlara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö1: "Öğrencilerin hazırbulunuşluğu konusunda ve bölgemizden kaynaklı temel eğitim düzeyi açısından sorunlar yaşıyoruz."

Ö6: "Öğrencilerin algı zayıflığı nedeniyle sorunlar yaşıyoruz."

Ö13: "Öğrenci devamsızlığının fazla oluşu dersleri devam ettiremememize sebep oluyor. Verilen alıştırmaları tekrar etmiyorlar, isteksiz, heyecansız bir genç topluluğuyla karşı karşıyayız."

Tablo 4'te yer alan görüşler çerçevesinde; öğrencilerin dersi ciddiye almamasının, derse ilgisiz olmasının ve devamsızlık yapmasının, çalgısına yeteri kadar zaman ayırmamasının ve çalgısını kimi zaman okula getirmemesinin öğrenci kaynaklı önde gelen sorunlar olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Örneklemdeki Öğretmenlerin Veli Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Veli Kaynaklı Sorunlar	Öğrencinin okul içi durumuyla yeterince ilgilenmeme, Okul toplantılarını ciddiye almama, disiplinsiz çocuk yetiştirme	Ö (1, 2, 4, 11, 15, 16, 18)	7	36,8
	Öğrenciden üst düzey performanslar bekleyerek motivasyon düşüren, Eğitim sürecine karışmak isteyen veli	Ö (3, 10, 14)	3	15,8

Tablo 5'te çalışmaya katılan öğretmenlerin veli kaynaklı sorunlarına ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö2: "Özellikle ergenlik çağında olan öğrencilerin velilerinin çocuklarını özel alanlarına girmeden ve çaktırmadan onları takip etmesi gerektiğini düşünüyorum. Okulda birkaç veli dışında gelip çocuğunun durumunu soran beni arayan hatta toplantı saatini haber verdiğimiz halde okula gelen veli yok. Eminim çoğunun, çocuğunun hangi kaynak kitabı çaldığından haberi bile yoktur."

Ö3: "Çocuğunu çok olumlu motive eden veliler olduğu gibi onlardan olağanüstü beklentiler içine girerek motivasyonlarını düşüren heves kıran hatta öğrencilerden uzun teknik çalışma gerektirecek eserleri çalmalarını isteyip üzen velilerimiz var."

Ö16: "İlgisizler ve çocukları çok rahat yetiştiriyorlar. Bu bizim çalışma disiplini konusunda sorun yaşamamıza sebep oluyor."

Tablo 5'te yer alan görüşler çerçevesinde; velilerin öğrencinin okul içi durumuyla yeterince ilgilenmemesi, okul toplantılarını ciddiye almaması, disiplinsiz çocuk yetiştirmesi veliden kaynaklı önde gelen sorunlar olarak söylenebilir.

Tablo 6. Örneklemdeki Öğretmenlerin Ders Saati Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ders Saati Kaynaklı Sorunlar	Haftalık bireysel çalgı dersi için yeterli ders saati olmaması	Ö (4, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19)	13	68,4
	Bir dersin süresinin 40 dakika olması (40 dakikaya ikiden fazla öğrencinin sığdırılması)	Ö (2, 3, 6, 8, 9, 11, 16, 17)	8	42,1

Tablo 6'da çalışmaya katılan öğretmenlerin ders saati kaynaklı sorunlara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö5: "Çalgı eğitiminin haftada 1-2 saatlik derslerle sınırlandırılması çalgının öğrenilememesi için tek başına bir sebeptir."

Ö16: "Haftada 1 ders saati verilmiş ve 40 dakika ayrıca derse 3 kişi giriyorlar. Sorunun kendisi bu. Ben ekstra zamanlar yaratıyorum yoksa öğrencilerin gelişim göstermesi çok zor."

Ö17: "9 ve 10. Sınıflarda bir ders saati (yeni başlamış öğrenciyi haftada bir ders saatinde ve en az iki öğrenciyle görüyoruz, bayram-devamsızlık-hastalık gibi sebeplerle ders yapamadığımızda öğrenci bir sonraki geldiğinde işlediğimiz konuyu unutuyor.) 11 ve 12. Sınıflarda iki ders saati ve en az iki öğrenci ile olması müzik eğitimi alan öğrenciler için yeterli değil."

Tablo 6'da yer alan görüşler çerçevesinde; haftalık bireysel çalgı dersi için yeterli ders saati olmaması ve bir ders saatinin 40 dakikaya sığdırılması ders saati kaynaklı önde gelen sorunlar olarak söylenebilir.

Tablo 7. Örneklerdeki Öğretmenlerin Araç Gereç Kaynaklı Sorunları

	Görüşler	Öğretmenler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Araç Gereç Kaynaklı Sorunlar	Maddi yetersizlikten alınamayan enstrüman, kullanılan kalitesiz enstrümanlar, Ses kalitesi olmayan, akort tutmayan enstrümanlar	Ö (1, 3, 5, 7, 10, 11, 15, 16, 17, 18, 19)	11	57,9

Tablo 7'de çalışmaya katılan öğretmenlerin araç gereç kaynaklı sorunlara ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Öğretmenlerin belirttikleri sorunlara ilişkin örnek ifadeler aşağıdaki gibidir;

Ö1: "Öğrencilerin çalgıları genelde tarafımızca temin ediliyor."

Ö7: "Kendi çalgısı olmayan öğrencimiz olsa da kalitesi iyi olmayan çalgılarla ders işlemek zorunda kalıyoruz."

Ö10: "Nadiren olmakla birlikte kemanı olmayan yastığı olmayan öğrenciler olabiliyor. Maddi yetersizliklerden ya da aile ilgisizliğinden kaynaklı olarak araç gereç temin edemeyen öğrencilerimiz var."

Tablo 7'de yer alan görüşler çerçevesinde; maddi yetersizlikten alınamayan enstrümanların olması, enstrümanların kalitesiz olması, ses kalitesi olmayan ve akort tutmayan enstrümanların olması araç gereç kaynaklı önde gelen sorunlar olarak söylenebilir.

IV. SONUÇ

Bu bölümde, elde edilen bulgulara dayanılarak varılan sonuçlara ve bu sonuçların doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Araştırmada,

- Katılımcı öğretmenlerin yönetmelik kaynaklı sorun yaşadıkları (%68,4) ve yaşadıkları sorunların; bireysel saatinde sınıfta bulunan öğrenci sayısının fazlalığı (%47,4), müfredat öğrenciler arasındaki seviye farkında dikkat etmiyor (%15,8), çalgı ders saatinin yetersiz olması (%31,6) ve Meslek liselerine bağlanıldığı için GSL'ne ait bir yönetmeliğin olmaması (%10,5) olduğu,

- Katılımcı öğretmenlerin ders kitapları kaynaklı sorun yaşadıkları (%63,2) ve yaşadıkları sorunların; konu dağılımında, etüt ve eserlerde eksiklik var, içerik olarak yeterli değil (%42,1), her öğrencinin seviyesine uygun değil, düzey atlamaları orantısız şekilde (%36,8) olduğu,

- Katılımcı öğretmenlerin öğrenci kaynaklı sorun yaşadıkları (%100) ve yaşadıkları sorunların; gelen öğrencilerin mezun oldukları puanlarının düşük olması, hazır bulunuşluk eksikliği (%52,6), dersleri ciddiye almama, ilgisizlik, derse devamsızlık, enstrümana zaman ayırmama, enstrümanı derse getirmeme, akademik ve teknik konulara gereken zamanı ayırmama (%68,4) ve parmak yapıları ve vücut yapılarından kaynaklanan sorunlar (%10,5) olduğu,

- Katılımcı öğretmenlerin veli kaynaklı sorun yaşadıkları (%52,6) ve yaşadıkları sorunların; öğrencinin okul içi durumuyla yeterince ilgilenmeme, okul toplantılarını ciddiye almama, disiplinsiz çocuk yetiştirme (%36,8) ve öğrenciden üst düzey performanslar bekleyerek motivasyonu düşüren, eğitim sürecine karışmak isteyen veli (15,8) olduğu,

- Katılımcı öğretmenlerin ders saati kaynaklı sorun yaşadıkları (%89,5) ve yaşadıkları sorunların; bir ders saati süresinin 40 dakika olması, (40 dakikaya ikiden fazla öğrencinin sığdırılması) (%42,1) ve haftalık bireysel çalgı dersi için yeterli ders saati olmaması (%68,4) olduğu,
- Katılımcı öğretmenlerin araç gereçten kaynaklı sorun yaşadıkları (%57,9) ve yaşadıkları sorunların; maddi yetersizlikten alınamayan enstrüman, kullanılan kalitesiz enstrümanlar, ses kalitesi olmayan, akort tutmayan enstrümanlar (%57,9) olduğu sonuçlarına varılmıştır.

V. ÖNERİLER

Araştırma sonuçları doğrultusunda geliştirilen öneriler aşağıda verilmiştir.

- Yönetmelik kaynaklı sorunların çözümüne yönelik olarak; GSL’i müzik bölümlü bireysel çalgı derslerinde bir ders saati içerisinde minimum 2 öğrenci ile ders işlenmeye çalışılması, öğretmenin her öğrenciye yeterli zamanı ayıramamasına sebebiyet vermektedir ve bu sürede verilen eğitimin niteliksiz olması, öğretmen öğrenci ilişkisinin yeteri kadar gelişmemesi nedenleri ile GSL’deki bireysel çalgı derslerinin önceden olduğu gibi birebir ve haftalık 1 saat olan dersi 2 saate çıkarılması için yönetmelikte düzenlemeler yapılması,
- Ders kitaplarından kaynaklanan sorunların çözümüne yönelik olarak; Ders kitaplarının hazırlanmasında branşında uzman kişiler yer almalı, bilgiler ve kullanılacak yöntemler yeni olmalı ve merkezinde öğrenci olacak şekilde yazılmalıdır. Kitapların hazırlanışında yararlı bilgilerin yanında görselliğe de önem verilmez. Öğrenciler hazırbulunuşlukları ve kültür farkları dikkate alınmalı, içerik konusunda ulaşılmaması gereken hedefe uygun olmalıdır. İçerikleri hedefe uygun olmalı, yazım dili anlaşılır açık olmalıdır. Ayrıca kitaplarda yeni araştırmalara da yer verilmesi gerektiği,
- Öğrenci kaynaklı sorunların çözümüne yönelik olarak; Giriş sınavlarında tekrardan diploma puanlarının eskisi gibi 3,0 ve üzeri olması, giriş sınavlarından önce okullarda GSL hakkında daha çok bilgilendirme yapılarak okula sorumluluğunu bilen, ilgili alanında çalışma azmine sahip, disiplinli, hevesli öğrencilerin başvurmasının sağlanması gerektiği,
- Veliden kaynaklanan sorunların çözümüne yönelik olarak; velilerin okulun kuralları nedir ve öğrenciye nasıl yaklaşılmalıdır başlıkları altında bilgilendirme ve bilinçlendirilme için rehber öğretmenler ve müdür tarafından düzenli olarak seminerler verilmeli birlik beraberlik içinde hareket edilmesi gerektiğini anlatılıp benimsetilmesi gerektiği,
- Ders saatinden kaynaklanan sorunların çözümüne yönelik olarak; GSL’de bireysel çalgı dersinin haftalık saatlerinin yeterli olmamasından dolayı öğrenciler çalgılarına yeteri kadar hakim olamamaktadır. Ayrıca ders saatinin az olması öğrencilerin öğrenmeye başladığı konuları daha kolay unutmalarına yol açtığı ve motivasyonlarının düştüğü görülmektedir. Bu sebepler sonucunda haftalık bireysel çalgı ders saatinin fazlaştırılması gerektiği,
- Araç gereçten kaynaklanan sorunların çözümüne yönelik olarak; araç gereçlerin temin edilmesi, bakımı ve onarımı düzenli bir şekilde o işin uzmanlarınca yapılması ve maddi yetersizliklerden ötürü çalgı sahibi olmayan öğrenciler için çeşitli yardım etkinlikleri düzenlenmesi gerekmektedir. Öğrencilere derse kişisel araç gereçlerini getirmeleri konusunda seminer düzenlenmeli, veli, öğretmen ve müdürün her zaman işbirliği içerisinde hareket etmesi, öğrencilerin yakın takibe alınmasının sağlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Albuz, A. (2001). *Viyola Öğretiminde Geleneksel Türk Müziği Ses Sistemine İlişkin Dizilerin Kullanımı ve Bu Sistem Kaynaklı Çokseselilik Yaklaşımları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- MEB. (2009). Milli Eğitim Bakanlığı Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Yönetmeliği. *Resmi Gazete*, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090616-7.htm> adresinden alındı.
- Öz, N. (2001). Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 93-99.
- Özan, M., Demirli, C., & diğerleri, v. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş (6. b.)*. Ankara: Elhan Kitap Yayın Dağıtım.
- Saraç, A. (1992). *Türkiye’de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansımaları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Schleuter, S. (1997). *A Sound Approach To Teaching Instrumentalists*. New York: Schirmer Books.
- Uçan, A. (1996). *Yirmi birinci yüzyıl eşiğindeki Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümleri: Genel durum sorunlar çözümler*. 1. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu. Bursa.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye’deki Durum*. Ankara: Evrensel Müzikoloji.
- Uslu, M. (1996). Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde AGSL Müzik Bölümlerinin Önemi. *1.Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu Bildirisi*, Bursa: Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü.
- Uslu, M. (2012, Kasım). Nitelikli Keman Eğitimine Yönelik Yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4).